Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto”

(2020/C 324/11)

Yleisesittelijä: Vojko OBERSNEL (HR, PES), paikallisen toimeenpanevan elimen jäsen: Rijekan kaupunki

Viiteasiakirjat: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta

COM(2020) 22 final

Muutettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista rahoitussäännöistä

COM(2020) 23 final

Muutettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta

COM(2020) 460 final

I. MUUTOSEHDOTUKSET

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta

COM(2020) 22 final

Muutosehdotus 1

Johdanto-osan 13 kappale

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Jotta voitaisiin tarjota joustavuutta JTF-varojen kohdentamiseen Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen puitteissa, pitäisi olla mahdollista laatia itsenäinen JTF-ohjelma tai kohdentaa JTF-varat yhteen tai useampaan toimintalinjaan ohjelmassa, jota tuetaan Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) tai koheesiorahastosta. Asetuksen (EU) [uusi yhteisiä säännöksiä koskeva asetus] 21 a artiklan mukaisesti JTF-varoja ***olisi vahvistettava*** täydentävällä rahoituksella EAKR:sta ja ESR+:sta. EAKR:sta ja ESR+:sta siirrettävien määrien olisi oltava johdonmukaisia alueellisissa oikeudenmukaista siirtymää koskevissa suunnitelmissa vahvistettujen toimien tyypin kanssa.	Jotta voitaisiin tarjota joustavuutta JTF-varojen kohdentamiseen Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen puitteissa, pitäisi olla mahdollista laatia itsenäinen JTF-ohjelma tai kohdentaa JTF-varat yhteen tai useampaan toimintalinjaan ohjelmassa, jota tuetaan Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+) tai koheesiorahastosta. Asetuksen (EU) [uusi yhteisiä säännöksiä koskeva asetus] 21 a artiklan mukaisesti JTF-varoja ***voidaan vahvistaa*** täydentävällä rahoituksella EAKR:sta ja ESR+:sta. EAKR:sta ja ESR+:sta siirrettävien määrien olisi oltava johdonmukaisia alueellisissa oikeudenmukaista siirtymää koskevissa suunnitelmissa vahvistettujen toimien tyypin kanssa.

Perustelu

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto on toimintapoliittinen ehdotus, jonka avulla tulee vain täydentää koheesiopolitiikan nykyisiä määrärahoja. Suurinta osaa toimista, joita JTF-rahastosta ehdotetaan tuettavan (4 artikla), voitaisiin käytännössä jo rahoittaa toimintapoliittisten tavoitteiden 1 ja 2 puitteissa EAKR:sta ja ESR+:sta.

Muutosehdotus 2

2 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Asetuksen (EU) [uusi yhteisiä säännöksiä koskeva asetus] [4 artiklan 1 kohdan] toisen alakohdan mukaisesti JTF-rahastolla on edistettävä yhtä ainoaa erityistavoitetta, jolla annetaan ”alueille ja ihmisille mahdollisuus käsitellä yhteiskunnallisia, taloudellisia ja ympäristöön liittyviä vaikutuksia, joita ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisellä on”.	Asetuksen (EU) [uusi yhteisiä säännöksiä koskeva asetus] [4 artiklan 1 kohdan] toisen alakohdan mukaisesti JTF-rahastolla on edistettävä yhtä ainoaa erityistavoitetta, jolla annetaan ”alueille ja ihmisille mahdollisuus käsitellä yhteiskunnallisia, taloudellisia ja ympäristöön liittyviä vaikutuksia, joita ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisellä on”***, Pariisin sopimuksen tavoitteiden sekä EU:n vuodeksi 2050 asettaman ilmastoneutraaliustavoitteen ja vuoteen 2030 ulottuvien vähennystavoitteiden mukaisesti***.

Perustelu

Rahaston tavoitteessa olisi viitattava selkeästi Pariisin sopimuksen tavoitteisiin sekä EU:n vuodeksi 2050 asettamaan ilmastoneutraaliustavoitteeseen ja vuoteen 2030 ulottuviin vähennystavoitteisiin.

Muutosehdotus 3

3 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
1. JTF-rahastosta ***tuetaan Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitetta kaikissa jäsenvaltioissa***.	1. JTF-rahastosta ***annetaan rahoitusta siirtymän yhteiskunnallisten, sosioekonomisten ja ympäristövaikutusten kattamiseksi alueilla tai toiminnassa, joihin se vaikuttaa***.

Perustelu

Itsestään selvä.

Muutosehdotus 4

4 artiklan 2 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
2. Edellä 1 kohdan mukaisesti JTF-rahastosta tuetaan ***yksinomaan*** seuraavia toimia:	2. Edellä 1 kohdan mukaisesti JTF-rahastosta tuetaan seuraavia toimia:
a) pk-yrityksiin, mukaan luettuna startup-yritykset, tehtävät tuotannolliset investoinnit, jotka johtavat talouden monipuolistamiseen ja uudistamiseen;	a) pk-yrityksiin, mukaan luettuna startup-yritykset, tehtävät tuotannolliset ***ja kestävät*** investoinnit, jotka johtavat talouden monipuolistamiseen ja uudistamiseen;
b) uusien yritysten perustamiseen tehtävät investoinnit, myös yrityshautomoiden ja konsulttipalvelujen kautta;	b) ***kestävään kehitykseen siirtymisen kannalta merkityksellisten*** uusien yritysten perustamiseen tehtävät investoinnit, myös yrityshautomoiden ja konsulttipalvelujen kautta;

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
c) tutkimus- ja innovointitoimintaan tehtävät investoinnit, joilla edistetään edistyneen teknologian siirtoa;	c) ***kestävyyttä tukevaan*** tutkimus- ja innovointitoimintaan tehtävät investoinnit, joilla edistetään edistyneen teknologian siirtoa;
d) teknologian ja infrastruktuurien käyttöönottoon tehtävät investoinnit, joilla edistetään kohtuuhintaista puhdasta energiaa, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa;	d) teknologian ja ***sosiaalisten*** infrastruktuurien käyttöönottoon tehtävät investoinnit, joilla edistetään kohtuuhintaista puhdasta***, turvallista ja kestävää*** energiaa, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa;
e) digitalisaatioon ja digitaaliseen liitettävyyteen tehtävät investoinnit;	e) ***investoinnit, joilla tuetaan uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun direktiivin (EU) 2018/2001 täytäntöönpanoa (15 artiklan 3 kohta), rakennusten energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2010/31/EU täytäntöönpanoa (9 ja 11 artikla) sekä energiatehokkuudesta annetun direktiivin 2012/27/EU täytäntöönpanoa (14 artiklan 4 kohta);***
f) laitosalueen kunnostamiseen ja puhdistamiseen, maan saneeraukseen ja käyttötarkoituksen muuttamiseen tehtävät investoinnit;	f) digitalisaatioon ja digitaaliseen liitettävyyteen tehtävät ***investoinnit***;
g) kiertotalouden vahvistamiseen, mukaan luettuna jätteiden ehkäisemisen, vähentämisen, resurssitehokkuuden, uudelleenkäytön, korjauksen ja kierrätyksen kautta, tehtävät investoinnit;	g) laitosalueen kunnostamiseen ja puhdistamiseen, maan saneeraukseen ja käyttötarkoituksen muuttamiseen tehtävät investoinnit ***noudattaen aiheuttamisperiaatetta sellaisena kuin se määritellään tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti 17 päivänä kesäkuuta 2014 annetussa asetuksessa (EU) N:o 651/2014 olevan 2 artiklan 122 alakohdassa***;
h) työntekijöiden uudelleenkoulutus ja uusien taitojen hankkiminen;	***h)*** kiertotalouden vahvistamiseen, mukaan luettuna jätteiden ehkäisemisen, vähentämisen, resurssitehokkuuden, uudelleenkäytön, korjauksen ja kierrätyksen kautta, tehtävät investoinnit;
i) työnhakuneuvonta työnhakijoille;	***i) työvoiman*** uudelleenkoulutus ja uusien taitojen hankkiminen;
j) työnhakijoiden aktiivinen osallistaminen;	***j)*** työnhakuneuvonta työnhakijoille;
k) tekninen tuki.	***k)*** työnhakijoiden aktiivinen osallistaminen;
	l) muut alueen asiaankuuluvien paikallis- ja aluevironomaisten, jäsenvaltion ja Euroopan komission sopimat erityistoimet, jotka ovat paikallisten kehittämisstrategioiden mukaisia ja edistävät EU:n siirtymistä hiilineutraaliin talouteen vuoteen 2050 mennessä;
	m) tekninen tuki.

Perustelu

— Kaikissa ympäristönsuojeluinvestoinneissa olisi noudatettava sääntöä, jonka mukaan pilaantumisen aiheuttajan on maksettava kunnostamisesta aiheutuvat kustannukset.

— Uudelleenkoulutusta ja uusien taitojen hankkimista ei pitäisi rajoittaa koskemaan vain työntekijöitä, vaan sen tulee käsittää myös esimerkiksi työttömien ja työnhakijoiden kouluttaminen vihreän talouden työpaikkoihin.

— Lisätään tuettavien hankkeiden valikoiman joustovaraa siltä osin kuin on kyse asianomaisen alueen paikallis- ja alueviranomaisten, jäsenvaltion ja Euroopan komission sopimista toimista.

Muutosehdotus 5

5 artiklan a alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
a) ydinvoimaloiden käytöstä poistoa tai rakentamista;	a) ydinvoimaloiden käytöstä poistoa tai rakentamista ***tai muita ydinvoimaloihin liittyviä investointeja***;

Perustelu

Itsestään selvä.

Muutosehdotus 6

5 artiklan d alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
d) fossiilisten polttoaineiden tuotantoon, käsittelyyn, jakeluun, varastointiin tai polttamiseen ***liittyviä investointeja***;	d) ***investointeja*** fossiilisten polttoaineiden ***talteenottoon***, tuotantoon, käsittelyyn, jakeluun, varastointiin tai polttamiseen***, mukaan luettuna uusien kivihiilikaivosten avaaminen***;

Perustelu

JTF-rahastosta ei pitäisi tukea kivihiilikaivosten avaamista tai uudelleenavaamista, mutta tätä rajoitusta ei saisi ulottaa koskemaan muunlaista kaivostoimintaa (metallit, teollisuusmineraalit, koristekivilajit jne.), joka on laadukkaita ja pitkäaikaisia työpaikkoja luovaa taloudellista toimintaa.

Muutosehdotus 7

Lisätään 5 artiklan loppuun uusi kohta.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	Tukea ei myönnetä toimiin, joita toteutetaan NUTS 3 -tason alueella, jolla suunnitellaan uuden kivihiili-, ruskohiili- tai öljyliuskekaivoksen tai turpeenottoalueen avaamista taikka tilapäisesti poissa käytöstä olleen kivihiili-, ruskohiili- tai öljyliuskekaivoksen tai turpeenottoalueen avaamista uudelleen ohjelman soveltamisaikana ja alueellisen oikeudenmukaista siirtymää koskevan suunnitelman perusteella.

Perustelu

Tuki on tarkoitettu auttamaan siirtymisessä hiilineutraaliin talouteen, johon ei kuulu uusien tai vanhojen kaivosten tai turpeenottoalueiden avaaminen tai uudelleenavaaminen.

Muutosehdotus 8

6 artiklan 1 kohdan toinen alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Komissio hyväksyy vain ohjelman, jossa alueiden, joihin siirtymäprosessin vaikutukset kohdistuvat kielteisimmin ja jotka sisältyvät alueelliseen oikeudenmukaista siirtymää koskevaan suunnitelmaan, yksilöinti on perusteltu asianmukaisesti ja asiaan ***liittyvä alueellinen*** oikeudenmukaista siirtymää ***koskeva*** suunnitelma on johdonmukainen kyseisen jäsenvaltion kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman kanssa.	Komissio hyväksyy vain ohjelman, jossa alueiden, joihin siirtymäprosessin vaikutukset kohdistuvat kielteisimmin ja jotka sisältyvät alueelliseen oikeudenmukaista siirtymää koskevaan suunnitelmaan, yksilöinti on perusteltu asianmukaisesti ja ***jossa sitoudutaan*** asiaan ***liittyvän alueellisen*** oikeudenmukaista siirtymää ***koskevan suunnitelman puitteissa Pariisin sopimuksen tavoitteisiin sekä EU:n vuodeksi 2050 asettamaan ilmastoneutraaliustavoitteeseen ja vuoteen 2030 ulottuviin vähennystavoitteisiin ja kyseinen*** suunnitelma on johdonmukainen ***asetuksen (EU) [uusi yhteisiä säännöksiä koskeva asetus] [23] artiklassa tarkoitettujen alueellisten strategioiden,*** kyseisen jäsenvaltion kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman ***sekä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin*** kanssa.

Muutosehdotus 9

6 artiklan 2 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
JTF-toimintalinjan tai -toimintalinjojen on sisällettävä JTF-varat, jotka koostuvat kokonaan tai osittain jäsenvaltioiden JTF-määrärahoista ja asetuksen (EU) [uusi yhteisiä säännöksiä koskeva asetus] [21 a] artiklan mukaisesti ***siirretyistä*** varoista. JTF-toimintalinjaan ***siirrettyjen*** EAKR- ja ESR+-varojen ***määrän on oltava yhteensä vähintään*** puolitoistakertainen ***mutta enintään kolminkertainen*** toimintalinjaan JTF-rahastosta myönnetyn tuen määrään nähden.	JTF-toimintalinjan tai -toimintalinjojen on sisällettävä JTF-varat, jotka koostuvat kokonaan tai osittain jäsenvaltioiden JTF-määrärahoista ja ***hallintoviranomaisten*** asetuksen (EU) [uusi yhteisiä säännöksiä koskeva asetus] [21 a] artiklan mukaisesti ***mahdollisesti siirtämistä*** varoista. JTF-toimintalinjaan ***siirrettävien*** EAKR- ja ESR+-varojen ***määrä voi olla enintään*** puolitoistakertainen toimintalinjaan JTF-rahastosta myönnetyn tuen määrään nähden.

Perustelu

Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää joustavammin EAKR:sta ja ESR+:sta JTF-rahastoon siirrettävistä määristä. Näin vähennettäisiin myös sitoumusten peruuntumisia, joihin saatetaan päätyä sen vuoksi, että alueilla, joihin siirtymä vaikuttaa eniten, on heikko tuen vastaanottokyky.

Muutosehdotus 10

Lisätään 6 artiklan 2 kohdan loppuun uusi alakohta.

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	Komissio hyväksyy varojen siirrot EAKR:sta ja ESR+:sta JTF-toimintalinjaan ainoastaan silloin, kun siirron kokonaismäärä ei ylitä 20:tä prosenttia toimenpideohjelman alkuperäisistä EAKR- ja ESR+-määrärahoista (laskettuna rahastoa kohti).

Perustelu

Yhdenmukaistetaan säädösteksti perusteluosan tekstin kanssa.

Muutosehdotus 11

7 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
1. Jäsenvaltioiden on laadittava liitteessä II esitetyn mallin mukaisesti yhdessä asianomaisten alueiden viranomaisten kanssa yksi tai useampia alueellisia oikeudenmukaista siirtymää koskevia suunnitelmia, jotka kattavat yhden tai useamman vaikutusten kohteeksi joutuneen alueen, joka vastaa yhteisen tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistön tasoa ***3***, jäljempänä ”NUTS ***3*** -tason alueet”, sellaisena kuin se on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1059/2003, sellaisena kuin se on muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 868/2014, tai sen osia. Tuettavien alueiden on oltava alueita, joihin siirtymän taloudelliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset kohdistuvat kielteisimmin, etenkin siltä osin kuin on kyse fossiilisten polttoaineiden tuotannossa odotetuista työpaikkojen menetyksistä ja kasvihuonekaasuvaltaisimpien teollisuuslaitosten tuotantoprosessien muuttamistarpeista.	1. Jäsenvaltioiden on laadittava liitteessä II esitetyn mallin mukaisesti yhdessä asianomaisten alueiden viranomaisten kanssa yksi tai useampia alueellisia oikeudenmukaista siirtymää koskevia suunnitelmia, jotka kattavat yhden tai useamman vaikutusten kohteeksi joutuneen alueen, joka vastaa yhteisen tilastollisten alueyksiköiden nimikkeistön tasoa ***2***, jäljempänä ”NUTS ***2*** -tason alueet”, sellaisena kuin se on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1059/2003, sellaisena kuin se on muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 868/2014, tai sen osia. Tuettavien alueiden on oltava alueita, joihin siirtymän taloudelliset ja yhteiskunnalliset vaikutukset kohdistuvat kielteisimmin, etenkin siltä osin kuin on kyse fossiilisten polttoaineiden tuotannossa odotetuista työpaikkojen menetyksistä ja kasvihuonekaasuvaltaisimpien teollisuuslaitosten tuotantoprosessien muuttamistarpeista.

Perustelu

Siirtymän kielteiset heijastusvaikutukset eivät rajoitu NUTS 3 -tason alueille vaan ulottuvat todennäköisesti myös ympäröiville alueille. Tästä syystä ja hallinnon yksinkertaistamiseksi olisi tarkoituksenmukaisempaa kohdentaa tuki NUTS 2 -tasolle.

Muutosehdotus 12

7 artiklan 2 kohdan b alakohta (uusi)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	b) (uusi alakohta) selkeä sitoutuminen edistämään sosiaalisesti reilua ja oikeudenmukaista siirtymistä vihreään talouteen sekä Pariisin sopimuksen täytäntöönpanoa;

Perustelu

Alueelliset oikeudenmukaista siirtymää koskevat suunnitelmat olisi hyväksyttävä vain, jos niissä sitoudutaan selkeästi Pariisin sopimuksen tavoitteisiin siten kuin Eurooppa-neuvosto korosti 18. lokakuuta 2019.

Muutosehdotus 13

7 artiklan 2 kohdan c alakohta (uusi)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	c) (uusi alakohta) selkeä sitoutuminen tavoitteeseen saavuttaa ilmastoneutraali EU vuoteen 2050 mennessä sekä vuodeksi 2030 asetetut vähennystavoitteet;

Perustelu

Alueelliset oikeudenmukaista siirtymää koskevat suunnitelmat olisi hyväksyttävä vain, jos niissä sitoudutaan selkeästi tavoitteeseen tehdä EU:sta ilmastoneutraali vuoteen 2050 mennessä ja saavuttaa unionin vuodeksi 2030 asettamat vähennystavoitteet siten kuin Eurooppa-neuvosto korosti 12. joulukuuta 2019.

Muutosehdotus 14

7 artiklan 2 kohdan c alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
c) arviointi siirtymähaasteista alueilla, joihin vaikutukset kohdistuvat kielteisimmin, mukaan luettuna ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen yhteiskunnalliset, taloudelliset ja ympäristöön liittyvät vaikutukset; arvioinnissa olisi yksilöitävä niiden työpaikkojen ja työpaikkojen menetysten määrä, joihin vaikutus mahdollisesti kohdistuu, kehitystarpeet sekä tavoitteet, jotka olisi saavutettava vuoteen 2030 mennessä ja jotka liittyvät kasvihuonekaasuvaltaisen toiminnan muuttamiseen tai lopettamiseen näillä alueilla;	c) arviointi siirtymähaasteista alueilla, joihin vaikutukset kohdistuvat kielteisimmin, mukaan luettuna ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen yhteiskunnalliset, taloudelliset ja ympäristöön liittyvät vaikutukset; arvioinnissa olisi yksilöitävä niiden työpaikkojen ja työpaikkojen menetysten määrä, joihin vaikutus mahdollisesti kohdistuu, kehitystarpeet sekä tavoitteet, jotka olisi saavutettava vuoteen 2030 mennessä ja jotka liittyvät kasvihuonekaasuvaltaisen toiminnan muuttamiseen tai lopettamiseen näillä alueilla; ***lisäksi arviointi siirtymän kielteisistä heijastusvaikutuksista naapurialueilla;***

Perustelu

Alueellisissa oikeudenmukaista siirtymää koskevissa suunnitelmissa tulee arvioida asianmukaisesti kaikkia mahdollisia kielteisiä heijastusvaikutuksia.

Muutosehdotus 15

7 artiklan 2 kohdan f alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
f) kuvaus hallinnointijärjestelystä, joka sisältää kumppanuussopimukset, suunnitellut seuranta- ja arviointitoimenpiteet sekä asiasta vastaavat elimet;	f) kuvaus hallinnointijärjestelystä, joka sisältää kumppanuussopimukset, suunnitellut seuranta- ja arviointitoimenpiteet sekä asiasta vastaavat elimet***, jos ne poikkeavat siitä, mitä asetuksen (EU) [uusi yhteisiä säännöksiä koskeva asetus] liitteessä V tarkoitetussa ohjelmassa on jo ilmoitettu; paikallis- ja alueviranomaisten tulee voida osallistua kaikkeen tähän täysipainoisesti***;

Perustelu

Menettelyjen yksinkertaistamiseksi olisi toimitettava vain ne tiedot, jotka poikkeavat yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen liitteen V ”Malli EAKR:stä (Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoite), ESR+:sta, JTF:stä, koheesiorahastosta ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta tuetuille ohjelmille – 16 artiklan 3 kohta” mukaisesti laaditussa ohjelmassa jo ilmoitetuista. Lisäksi paikallis- ja alueviranomaisia tulee pitää tähän prosessiin kiinteästi liittyvinä sidosryhminä.

Muutosehdotus 16

7 artiklan 2 kohdan h alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
h) jos tukea myönnetään muihin yrityksiin kuin pk-yrityksiin tehtäviin tuotannollisiin investointeihin, ***kattava luettelo tällaisista toimista ja yrityksistä sekä*** perustelu tällaisen tuen tarpeellisuudesta puuteanalyysillä, jossa osoitetaan, että jos investointia ei tehdä, odotettu työpaikkojen menetysten määrä ylittäisi odotetun uusien työpaikkojen määrän;	h) jos tukea myönnetään muihin yrityksiin kuin pk-yrityksiin tehtäviin tuotannollisiin ***ja kestäviin*** investointeihin, perustelu tällaisen tuen tarpeellisuudesta puuteanalyysillä, jossa osoitetaan, että jos investointia ei tehdä, odotettu työpaikkojen menetysten määrä ylittäisi odotetun uusien työpaikkojen määrän;

Perustelu

Ei vaikuta kovin toteuttamiskelpoiselta, että JTF-rahaston ohjelmasuunnitteluvaiheessa olisi toimitettava kattava luettelo toimista ja yrityksistä (suurista yrityksistä). Vaatimus voisi myös johtaa viivästyksiin ohjelmakauden alusta alkaen. Lähestymistapa on lisäksi täysin ristiriidassa yksinkertaistamispyrkimysten kanssa, joiden tuloksena on muun muassa luovuttu erillisten menettelyjen soveltamisesta nykyisen yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 100–103 artiklassa tarkoitettuihin suurhankkeisiin.

Muutosehdotus 17

7 artiklan 2 kohdan i alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
i) jos tukea myönnetään investointeihin, joilla pyritään vähentämään direktiivin 2003/87/EY liitteessä I luetellusta toiminnasta syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä, ***kattava luettelo tuettavasta toiminnasta ja*** perustelut, jotka osoittavat, että toiminta edistää siirtymistä ilmastoneutraaliin talouteen ja johtaa kasvihuonekaasupäästöjen merkittävään vähenemiseen siten, että ne alittavat merkittävästi direktiivin 2003/87/EY mukaiset ilmaisjaon laskemiseen käytettävät vertailuarvot, ja että toiminta on tarpeen, jotta voidaan suojella merkittävä määrä työpaikkoja;	i) jos tukea myönnetään investointeihin, joilla pyritään vähentämään direktiivin 2003/87/EY liitteessä I luetellusta toiminnasta syntyviä kasvihuonekaasupäästöjä, perustelut, jotka osoittavat, että ***tuettava*** toiminta edistää siirtymistä ilmastoneutraaliin talouteen ja johtaa kasvihuonekaasupäästöjen merkittävään vähenemiseen siten, että ne alittavat merkittävästi direktiivin 2003/87/EY mukaiset ilmaisjaon laskemiseen käytettävät vertailuarvot, ja että toiminta on tarpeen, jotta voidaan suojella merkittävä määrä työpaikkoja;

Perustelu

Ei vaikuta kovin toteuttamiskelpoiselta, että JTF-rahaston ohjelmasuunnitteluvaiheessa olisi toimitettava kattava luettelo toiminnasta. Vaatimus voisi myös johtaa viivästyksiin ohjelmakauden alusta alkaen.

Muutosehdotus 18

8 a artikla (uusi)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	8 a artikla
	1. Perustetaan oikeudenmukaista siirtymää käsittelevä foorumi, jäljempänä "foorumi", joka toimii Euroopan komission valvonnassa ja suoraan sen hallinnon alaisuudessa ja joka mahdollistaa kahden- ja monenvälisen kokemusten vaihdon hankitusta tietämyksestä ja hyvistä käytännöistä kaikilla toiminta-aloilla, joihin vaikutukset kohdistuvat.
	2. Foorumi koostuu kahdesta osasta:
	a) Tekniset työryhmät, jotka käsittelevät asianomaisten alueiden konkreettisia haasteita ja edistävät alueellisten oikeudenmukaista siirtymää koskevien suunnitelmien ja yksittäisten toimien valmisteluun liittyvien kokemusten ja hyvien käytäntöjen vaihtoa. Teknisiin työryhmiin tulee kuulua paikallis- ja alueviranomaisten edustajia, ja niitä perustetaan JTF:n operatiivisten tarpeiden mukaan ottaen huomioon, minkä alojen toimiin tukea annetaan.
	Tekniset työryhmät tekevät tiivistä yhteistyötä asetuksen (EU) [uusi InvestEU-ohjelma] 20 artiklan mukaisesti perustetun InvestEU-neuvontakeskuksen ja Euroopan investointipankin asiaankuuluvien yksiköiden kanssa sen varmistamiseksi, että paikallis- ja alueviranomaisilla on tarvittava tekninen ja käytännön tietämys InvestEU-ohjelman ja Euroopan investointipankin kautta saatavilla olevan rahoituksen hyödyntämiseksi.
	b) Oikeudenmukaisen siirtymän tukialueiden vuotuinen keskustelufoorumi, jäljempänä "keskustelufoorumi", joka järjestetään yhdessä Euroopan alueiden komitean kanssa. Keskustelufoorumi tarjoaa puitteet toimintapoliittisten suuntaviivojen koordinoinnille ja siirtämiselle osaksi teknisten työryhmien operatiivista toimintaa.
	3. Komissio vahvistaa foorumin hallintomenettelyjä, jäsenyyttä, toimintaa ja talousarviota koskevat yksityiskohtaiset järjestelyt. Kaikkien hallintotasojen tasapuolinen osallistuminen on varmistettava.
	4. Foorumin toimintakustannukset katetaan 3 artiklan 2 kohdan kolmannessa alakohdassa tarkoitetuista teknisen tuen määrärahoista.

Perustelu

Asetukseen olisi lisättävä säännökset oikeudenmukaista siirtymää käsittelevän foorumin perustamiseen liittyvistä käytännön järjestelyistä, jotta saadaan selvempi käsitys foorumin tavoitteista ja toiminnasta.

Muutosehdotus 19

10 artiklan 4 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.	4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita ***ja toteuttaa sidosryhmäkuulemisia*** paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

Muutettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista rahoitussäännöistä

COM(2020) 23 final

Muutosehdotus 20

21 a artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Asetuksen (EU) [JTF-asetus] [3] artiklan mukaisesti Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen puitteissa JTF:ssä käytettävissä olevia varoja täydennetään EAKR:stä, ESR+:sta tai näiden yhdistelmästä saatavilla niille alueluokille kohdennetuilla varoilla, joissa kyseessä oleva alue sijaitsee. EAKR:stä ja ESR+:sta JTF:ään siirrettävien varojen yhteismäärän on ***oltava*** vähintään ***puolitoistakertainen*** mutta enintään ***kolminkertainen JTF:n*** tuen määrään nähden. EAKR:stä ja ESR+:sta siirrettävät varat eivät saa missään tapauksessa ylittää 20:tä prosenttia asianomaisen jäsenvaltion EAKR- ja ESR+-määrärahoista. [– –]	Asetuksen (EU) [JTF-asetus] [3] artiklan mukaisesti Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen puitteissa JTF:ssä käytettävissä olevia varoja täydennetään EAKR:stä, ESR+:sta tai näiden yhdistelmästä saatavilla niille alueluokille kohdennetuilla varoilla, joissa kyseessä oleva alue sijaitsee***, vapaaehtoisella siirrolla***. EAKR:stä ja ESR+:sta JTF:ään siirrettävien varojen yhteismäärän on ***vastattava*** vähintään ***puolta JTF:n tuen määrästä*** mutta ***oltava*** enintään ***puolitoistakertainen*** tuen määrään nähden. EAKR:stä ja ESR+:sta siirrettävät varat eivät saa missään tapauksessa ylittää 20:tä prosenttia asianomaisen jäsenvaltion EAKR- ja ESR+-määrärahoista. [– –]

Perustelu

Jäsenvaltioiden olisi voitava päättää joustavammin EAKR:sta ja ESR+:sta JTF-rahastoon siirrettävistä määristä. Näin vähennettäisiin sitoumusten peruuntumisia, joihin saatetaan päätyä sen vuoksi, että alueilla, joihin siirtymä vaikuttaa eniten, on heikko tuen vastaanottokyky.

Muutosehdotus 21

59 artiklan 3 a kohta (uusi)

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
	3 a. Oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta asetuksen (EU) [JTF-asetus] mukaisesti tukea saavien toimien JTF-tuki on maksettava takaisin, jos kymmenen vuoden kuluessa viimeisen maksun suorittamisesta tukea saaneelle jäsenvaltiolle JTF-tuen käyttöalueella avataan uusi kivihiili-, ruskohiili- tai öljyliuskekaivos tai turpeenottoalue taikka avataan uudelleen tilapäisesti poissa käytöstä ollut kivihiili-, ruskohiili- tai öljyliuskekaivos tai turpeenottoalue.

Perustelu

Tuki on tarkoitettu auttamaan alueita siirtymisessä hiilineutraaliin talouteen, johon ei kuulu uusien tai tilapäisesti poissa käytöstä olleiden kaivosten tai turpeenottoalueiden avaaminen tai uudelleenavaaminen.

II. **POLIITTISET SUOSITUKSET**

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. suhtautuu myönteisesti oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) perustamiseen, sillä se on keskeinen väline niiden alueiden tukemiseksi, joihin ilmastoneutraaliuteen siirtyminen vaikuttaa eniten.

2. on ilahtunut siitä, että oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa koskevassa ehdotuksessa on otettu huomioon tärkeitä AK:n lausunnossa ”Euroopan hiilialueiden sosioekonominen rakennemuutos” ([1]) esitettyjä suosituksia.

3. on tyytyväinen siihen, että rahastosta on tarkoitus antaa tukea kaikille jäsenvaltioille, mutta siten, että kohteena ovat ainoastaan ne alueet, joihin siirtymä vaikuttaa eniten. Lisäksi rahaston asianmukaisen keskittämisen ja tehokkuuden varmistamiseksi sekä tuen vähimmäisintensiteetin määrittämiseksi on otettava huomioon ainoastaan asianomaisten alueiden väestö.

4. suhtautuu myönteisesti ehdotukseen 11 270 459 000 euron määrärahojen (käypinä hintoina) osoittamisesta oikeudenmukaisen siirtymän rahastoon monivuotisessa rahoituskehyksessä 2021–2027 ja lisäksi 32 803 000 000 euron (käypinä hintoina) osoittamisesta Euroopan unionin elpymisvälineestä massiivisena tukena, jonka avulla edistetään oikeudenmukaisen siirtymän rahaston tavoitteen saavuttamista. Komitea panee huolestuneena merkille, että lukujen ilmoittaminen käypinä hintoina voi heikentää monivuotisen rahoituskehyksen eri otsakkeiden määrärahojen läpinäkyvyyttä ja vertailukelpoisuutta, ja kehottaa neuvostoa sisällyttämään summat vuosien 2021–2027 monivuotisesta rahoituskehyksestä käytävien neuvottelujen yhteydessä todellisina lisämäärärahoina rahoituskehykseen.

5. panee huolestuneena merkille, että Euroopan unionin elpymisvälineen puitteissa rahoitettavat lisävarat, jotka johtavat lisäsitoumuksiin vuosina 2021–2024, luovat hallintoviranomaisille ja lopullisille tuensaajille hyvin suuren paineen käyttää lähes 75 prosenttia kokonaismäärärahoista ja hoitaa tähän liittyvät valmistelu- ja täytäntöönpanotoimet uuden ohjelmakauden neljän ensimmäisen vuoden aikana.

6. on iloinen Euroopan komission aloitteesta edistää täsmätoimenpitein siirtymistä vuoteen 2050 mennessä ilmastoneutraaliin ja ekologisesti kestävään talouteen, jossa ilmastoasiat otetaan huomioon, ja antaa lisämäärärahoista erityistukea alueille, joihin ilmastoneutraaliuteen siirtyminen vaikuttaa eniten. Komitea korostaa, ettei näitä lisävaroja saa missään tapauksessa nipistää koheesiopolitiikan määrärahoista ja että vahvan koheesiobudjetin tulee säilyä keskeisenä painopisteenä, jotta voidaan tukea aluetason ilmastotoimia.

([1]) Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Euroopan hiilialueiden sosioekonominen rakennemuutos” (EUVL C 39, 5.2.2020, s. 58).

7. kehottaa Euroopan komissiota sijoittamaan uuden JTF-rahaston vuosien 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehyksessä otsakkeeseen 2 (Yhteenkuuluvuus ja arvot) eikä otsakkeeseen 3 (Luonnonvarat ja ympäristö) ja toistaa suhtautuvansa torjuvasti koheesiopolitiikan kaavailtuihin leikkauksiin. Komitea muistuttaa, että se on kehottanut jättämään ERI-rahastojen kansallisen yhteisrahoituksen kokonaisuudessaan vakaus- ja kasvusopimukseen liittyvien laskelmien ulkopuolelle, ja katsoo, että tämän tulisi koskea myös oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa.

8. painottaa, että erityisiä vaikeuksia on syrjäisimpien alueiden kaltaisilla alueilla, jotka ovat erittäin riippuvaisia fossiilisista polttoaineista ja joiden energiajärjestelmät ovat eristyneitä. Komitea korostaa, että energialähteiden yhdistelmän kehittäminen alueen tilanteen sekä vesi-, jäte- ja energiakysymykset huomioon ottaen on niiden hiilineutraaliin talouteen tähtäävän energiastrategian avaintekijä.

9. panee merkille Euroopan komission tarkistetun arvion, jonka mukaan oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin kolmen pilarin kautta saadaan vuoteen 2030 mennessä aikaan 150 miljardin euron investoinnit. AK suhtautuu kuitenkin epäröivästi vipuvaikutusodotuksiin ja todellisiin mahdollisuuksiin saada yksityisiä investointeja tiettyihin ajateltavissa oleviin hankkeisiin.

10. kehottaa varmistamaan, että JTF-rahastosta tai oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin puitteissa ei myönnetä tukea investointeihin NUTS 3 -tason alueilla, joilla julkinen taho on myöntänyt luvan avata uuden kivihiili-, ruskohiili- tai öljyliuskekaivoksen tai turpeenottoalueen taikka avata uudelleen tilapäisesti poissa käytöstä olleen kivihiili-, ruskohiili- tai öljyliuskekaivoksen tai turpeenottoalueen.

11. pitää myönteisenä, että julkisen sektorin lainoja voidaan myöntää vain hankkeille, joilla on mitattavissa oleva vaikutus sellaisten sosiaalisten, taloudellisten tai ympäristöön liittyvien haasteiden ratkaisemiseen, jotka johtuvat siirtymisestä ilmastoneutraaliin talouteen.

12. huomauttaa, että myös paikallis- ja alueviranomaisten on rahoitettava ilmastoneutraaliin talouteen siirryttäessä hankkeita, jotka eivät tuota riittävästi omia tuloja ja joihin ne eivät saa tukea mistään muusta unionin ohjelmasta. Komitea onkin tyytyväinen ehdotukseen asetukseksi oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin mukaisesta julkisen sektorin lainajärjestelystä, jonka avulla tuetaan julkisyhteisöjä ja julkisoikeudellisia laitoksia investointitarpeissa, jotka johtuvat oikeudenmukaista siirtymää koskevissa suunnitelmissa kuvatun mukaisista siirtymähaasteista.

13. kiinnittää huomiota siihen, että EU:n eri paikallis- ja alueviranomaisilla on vaihteleva määrä kokemusta Euroopan investointipankin (EIP) rahoitusmekanismien käytöstä ja myös rahoituksen käyttömäärät vaihtelevat. Komitea kehottaakin Euroopan komissiota huolehtimaan oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin kolmannen pilarin onnistuneen toteutuksen varmistamiseksi siitä, että jäsenvaltiot tarjoavat riittävästi teknistä ja käytännön tukea niille paikallis- ja alueyhteisöilleen, jotka haluavat hyödyntää kyseisiä EIP:n rahoitusmekanismeja.

14. panee merkille JTF-rahaston, EAKR:n ja ESR+:n tuen soveltamisalan yhdenmukaistamisen, joka johtuu siitä, että suurinta osaa toiminnasta, jota tuetaan oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta, voidaan rahoittaa myös EAKR:n ja ESR+:n tavoitteiden puitteissa.

15. on huolissaan siitä, että JTF-rahasto saattaa viivästyttää koheesiopolitiikan pääohjelmien täytäntöönpanoa. Komiteaa huolestuttaa myös koukeroisuus ja byrokratia, jota tämän uuden rahaston hallinnointi saattaa tuoda koheesiopolitiikan pääohjelmien hallintoon.

16. pitää valitettavana, että komission ehdotuksella on tarkoitus perustaa ohjelmia NUTS 3 -tasolle eikä NUTS 2 -tasolle, jolla koheesiopolitiikan pääohjelmia sovelletaan. Tämä on ristiriidassa toiminnallisten alueiden käsitteen kanssa, sillä ne eivät välttämättä vastaa tarkalleen hallinnollisia NUTS 3 -tason alueita. AK korostaa, että kulloinkin olisi vaadittava vain yksi NUTS 2 -tason alueellinen suunnitelma.

17. kehottaa laajentamaan JTF-tuen soveltamisalaa siten, että paikallis- ja alueviranomaiset voivat yhteisymmärryksessä Euroopan komission ja jäsenvaltioiden kanssa sisällyttää alueellisiin oikeudenmukaista siirtymää koskeviin suunnitelmiinsa muitakin tukikelpoisia hankkeita. Komitea kehottaa lisäksi ottamaan työttömyyden ja erityisesti nuorisotyöttömyyden huomioon merkittävänä indikaattorina rahastolle osoitettuja varoja jaettaessa.

18. kehottaa kutsumaan paikalliset ja alueelliset sidosryhmät tiiviisti mukaan alueellisten oikeudenmukaista siirtymää koskevien suunnitelmien valmisteluun, sillä JTF-rahastoa tullaan hallinnoimaan yhteistyössä ja EAKR:n ja ESR+:n määrärahat ovat kiinteästi sidoksissa JTF-tukeen.

19. pyytää komissiota valaisemaan tarkemmin, miten se aikoo auttaa hallintoviranomaisia ja alueita alueellisten oikeudenmukaista siirtymää koskevien suunnitelmien laadinnassa, kun otetaan huomioon, että JTF-asetusehdotukseen ja sen liitteisiin saatetaan vielä tehdä merkittäviä muutoksia. AK varoittaa, että niiden ohjelmien valmisteluun, joissa JTF-tuen ehtona on tuen saaminen myös EAKR:sta ja ESR+:sta, voi koitua lisäviivästyksiä siitä, että alueellisille oikeudenmukaista siirtymää koskeville suunnitelmille on saatava hyväksyntä.

20. korostaa, että vaikutuksista kärsivien alueiden ei pitäisi joutua esittämään alueellisissa oikeudenmukaista siirtymää koskevissa suunnitelmissaan kattavia luetteloja yrityksistä ja toimista, joille ja joihin ne ehkä myöntävät tukea, sillä tämä voisi viivästyttää suunnitelmien hyväksymistä ja aiheuttaa hallintoviranomaisille tarpeetonta hallinnollista rasitusta. AK huomauttaa tässä yhteydessä, että komission ehdotuksessa uudeksi yhteisiä säännöksiä koskevaksi asetukseksi ei enää esitetä suurhankkeille erillistä hyväksymismenettelyä ja että kyseisenlaisen tuensaaja- ja toimiluettelon edellyttäminen voisi kääntää tilanteen jälleen päinvastaiseksi.

21. kehottaa rajoittamaan JTF-rahastoon tehtävien siirtojen määrän 20 prosenttiin toimenpideohjelman alkuperäisistä EAKR- ja ESR+-määrärahoista. AK ehdottaa, että hallintoviranomaisille annettaisiin enemmän joustovaraa tekemällä ehdotetun asetuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaisista siirroista vapaaehtoisia ja säätämällä, että siirrettävä määrä voi olla enintään puolitoistakertainen JTF-rahastosta myönnetyn tuen määrään nähden ja että siirtoja voidaan tehdä ainoastaan asianomaisten paikallis- ja alueviranomaisten suostumuksella.

22. korostaa, että on tärkeää pyrkiä välttämään tarpeetonta hallinnollista rasitusta ja tähdätä selkeästi siihen, että oikeudenmukaisen siirtymän rahaston ohjelmasuunnittelun ja seurantajärjestelmän vaikutuksia arvioidaan ennakkoon.

23. toteaa, että JTF-rahaston investointipainopisteet määritellään talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä eri maiden maaraporteissa. Komitea kiinnittää huomion siihen, ettei alueilla ole vieläkään virallista asemaa ohjausjaksoprosessissa, ja katsoo, että paikallis- ja alueviranomaisille tulee antaa nykyistä vahvempi rooli, jotta JTF-rahaston tavoitteet pystytään saavuttamaan.

24. panee tyytyväisenä merkille, että ehdotetussa asetuksessa määritellään nimenomaisia seikkoja, jotka alueellisten oikeudenmukaista siirtymää koskevien suunnitelmien on sisällettävä. AK kehottaa lainsäädäntävallan käyttäjää lisäämään niiden joukkoon selkeän sitoumuksen edistää Pariisin sopimuksen tavoitteiden sekä EU:n vuodeksi 2050 asettaman ilmastoneutraaliustavoitteen ja vuoteen 2030 ulottuvien vähennystavoitteiden saavuttamista.

25. huomauttaa, että siirtymävaiheessa olevien kivihiilialueiden foorumi perustettiin alun perin foorumiksi, jossa käsitellään nimenomaan hiilikaivosalueita, joilla on edelleen hiilikaivostoimintaa, ja että aloitteen soveltamisalaa oli seuraavassa vaiheessa tarkoitus laajentaa kattamaan kaikki hiili-intensiiviset alueet. AK korostaa, että siirtymävaiheessa olevilla alueilla on ratkottavanaan vastaavia ongelmia ja että uuden foorumin olisi siksi tarjottava neuvontapalveluja, autettava hallintoviranomaisia ja tuensaajia hankeideoiden kehittelyssä ja käytännön toteutuksessa sekä toimittava hyvien käytäntöjen vaihdon foorumina.

26. suhtautuu näin ollen myönteisesti oikeudenmukaista siirtymää käsittelevän foorumin perustamiseen hiili-intensiivisillä alueilla ja muilla fossiilisista polttoaineista puhtaisiin energialähteisiin onnistuneesti siirtyneillä alueilla saatujen myönteisten kokemusten pohjalta. AK korostaa, että foorumin kautta tulee varmistaa, että kaikki asiaankuuluvat komission yksiköt ja Euroopan investointipankki tekevät läheistä yhteistyötä rakennemuutoksen hoitamiseksi alueilla, joihin siirtymä vaikuttaa. Komitea sitoutuu osallistumaan tiiviisti oikeudenmukaista siirtymää käsittelevän foorumin toimintaan erityisesti järjestämällä yhdessä Euroopan komission kanssa oikeudenmukaisen siirtymän tukialueiden vuotuisen keskustelufoorumin.

27. korostaa, että EU:n valtiontukisäännöksissä on sallittava jousto, kun siirtymävaiheessa olevat tukikelpoiset alueet pyrkivät houkuttelemaan yksityisiä investointeja. AK toistaa komissiolle osoittamansa kehotuksen ottaa uusien suuntaviivojen laadinnan yhteydessä huomioon myös kyseisten alueiden rakennemuutokseen liittyvät ongelmat ja varmistaa, että alueille annetaan riittävä joustovara, jotta ne voivat toteuttaa hankkeensa sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla.

28. korostaa, ettei tuen myöntämistä oikeudenmukaisen siirtymän rahaston kautta tuotannollisiin investointeihin muissa yrityksissä kuin pk-yrityksissä pitäisi rajoittaa vain niille alueille, joille voidaan voimassa olevien valtiontukisääntöjen nojalla myöntää Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdassa tarkoitettua valtiontukea. Valtiontukilainsäädännön pitäisi sen sijaan mahdollistaa se, että kaikki JTF-rahastosta tukea saavat alueet voivat torjua jo varhaisessa vaiheessa tehokkaasti työpaikkojen menettämisen uhkaa. Tämä olisi varmistettava myös mukauttamalla yleistä ryhmäpoikkeusasetusta vastaavasti.

29. korostaa, että alueille, joihin siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen vaikuttaa eniten, olisi annettava mahdollisuus lievittää siirtymään liittyvää rakennemuutosta aktiivisesti mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Euroopan alueiden komitea suosittaakin, että valtiontukilainsäädäntöön tulevaisuudessa mahdollisesti tehtävillä muutoksilla – esimerkiksi Euroopan komission uusilla suuntaviivoilla, jotka perustuvat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b tai c alakohtaan – varmistetaan, että tuki on sallittua riippumatta asemasta, joka tuettavalla alueella on voimassa olevien sääntöjen mukaisesti.

30. tunnustaa älykkään erikoistumisen strategioiden merkityksen yhtenä uuden JTF-rahaston keskeisistä toteutusvälineistä.

31. painottaa, että Euroopan alueiden komitea on tehnyt kyselytutkimuksen selvittääkseen, miten valtiontukisääntelyä pitäisi muuttaa Euroopan hiilialueiden rakennemuutoksen johdosta ([2]). Päätelmissä tähdennetään, että siirtymäprosessiin olisi annettava valtiontukea, jotta alueille saataisiin yrityksiä, jotka pystyvät kompensoimaan työpaikkojen ja arvonmuodostuksen menetyksiä, ja että valtiontukisäännöissä olisi sallittava suurempi jousto etenkin energiainfrastruktuuriin, energiatehokkuuteen ja yleensä energiaan liittyvien sekä uusiutuvan energian alan investointien osalta.

32. on tyytyväinen siihen, että säädösehdotus perustuu yhteenkuuluvuutta painottavaan SEUT-sopimuksen 175 artiklaan, ja katsoo, että ehdotuksesta käy selkeästi ilmi sen eurooppalainen lisäarvo ja että se on toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen.

Bryssel 2. heinäkuuta 2020.

Euroopan alueiden komitean puheenjohtaja

Apostolos TZITZIKOSTAS

([2]) https://cor.europa.eu/fi/news/Pages/report-coal.aspx